

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-81625851-610- 97
Konu : Soru Önergesi (7/30108)

29.06.2026

7/30108 Gk6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1660398 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile İstanbul Milletvekili Sayın Kezban KONUKÇU tarafından yöneltilen 7/30108 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

"Sendikal örgütlenme hakkı, işçilere, işverenlere ve kamu görevlilerine tanınan anayasal bir haktır. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda sendikaya üye olmanın serbest olduğu ve hiç kimsenin sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamayacağı, işçi veya işverenin sendikalaşma hakkı ve sendika özgürlüğü ile ilgili hükümleri belirtilmiştir. Anılan hükümlere uyulmaması durumunda, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda, 4857 sayılı İş Kanunu'nda ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda çeşitli yaptırımlar öngörülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 18'inci maddesinde; otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işverenin, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorunda olduğu hükme bağlanmış olup, sendika üyeliğinin veya çalışma saatleri dışında veya işverenin rızası ile çalışma saatleri içinde sendikal faaliyetlere katılmanın ve işyeri sendika temsilciliği yapmanın iş sözleşmesinin feshi için geçerli sebep teşkil etmediği belirtilmiştir.

6356 sayılı Kanunu'nun 25'inci maddesinin beşinci fıkrasında; sendikal bir nedenle iş sözleşmesinin feshi hâlinde işçinin, 4857 sayılı Kanunu'nun, 20 ve 21'inci madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahip olduğu, iş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiğinin tespit edilmesi hâlinde, 4857 sayılı Kanunu'nun 21'inci maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verileceği, işçinin 4857 sayılı Kanunu'nun yukarıdaki hükümlerine göre dava açmamasının ayrıca sendikal tazminat talebini engellemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

6356 sayılı Kanunun 78'inci maddesinde; 17'nci maddeye aykırı olarak üye kaydedenler ile 19'uncu maddeye aykırı olarak üye kalmaya veya üyelikten ayrılmaya zorlayanların, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde her bir üyelik için idari para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte, Bakanlığımızca yıl içinde yürütülen iş teftişi faaliyetleri, geçmiş yıllara ait istatistikî veriler, ulusal politikalar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, çalışma hayatının riskleri ve öncelikleri ile Bakanlığımızın kaynakları dikkate alınarak programlı teftişler ve program dışı teftişler şeklinde yürütülmektedir. Programlı teftişler, çalışma hayatındaki sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi sonucu belirlenen alanlarda veya sektörlerde yahut özel bir risk grubu hedeflenerek belirlenen işyerlerinde çalışma hayatı ile ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasının denetlenmesi amacıyla gerçekleştirilen teftişlerdir. İncelemelerden oluşan program dışı teftişler ise programlı teftişler dışında kalan ihbar, şikâyet vb. talepler üzerine veya Bakanlığa intikal eden evraklardan teftiş hizmetiyle bağdaşır nitelikte olanların teftiş programına alınması sonucu gerçekleştirilmektedir."

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat İŞIKHAN
Bakan